

Nr 3, september 2013

FROnytt

Medlemstidning för Friwilliga Radioorganisationen

Sommarens alla utbildningar

Första internationella kursen för ungdomar

FRO på flera uppdrag runt om i Sverige

Medlemstidning för
Frivilliga
Radioorganisationen

Ansvarig utgivare

Kent Ahlqvist

Chefredaktör

Daisy Balkin Rung
daisy.balkin@fro.se
0768-532540

Bild & layout

Stephanie Rung

Redaktionen

redaktion@fro.se

Redaktörer

Lennart Benson

lennart.benson@fro.se

Lillemor Bohlin

lillemor.bohlin@fro.se

Totte Fleischer

totte.fleischer@fro.se

Marie Nedinge

marie.nedinge@fro.se

Ordförande

Georg Guldstrand

georg.guldstrand@fro.se

FRO Kansli

fro@fro.se

08-52807730

Tryckeri

V-tab, Vimmerby, 2011

ISSN-0345-3758

Chefredaktören förbehåller sig
rätten att redigera inkommet
material.

Nästa nummer

utkommer 14 december 2013

Manusstopp 20 november

Omslagsbild

Wheels & Wings skylift

Bild: Lennart Benson

Innehåll

3 Ledare

4 På HF-konferens

6 Stockholm Triathlon

8 Sommar i Höllviken

12 Internationellt samband för ungdomar

14 Wheels & Wings

16 Kurser på Fårö

18 En efterlängtd kurs

19 FRO vid O-ringen

21 Sommarläger i Södermanland

24 Kurs för webbredaktörer

Radioloppisen i Norrköping

Den uppskattade loppisen som besöks
av många FRO:are från hela södra och
mellansverige är nu tillbaka. Denna
gång i nya bättre lokaler i Mässhallen.
Välkomna den 12 oktober.

Senaste nytt finns på www.norrkoping.fro.se

Stå upp för frivilligheten och våra uppdrag

På senaste centralstyrelsemötet jobbade vi med riksstämmobeslutet som säger att vi ska stärka vårt varumärke och skapa ett mervärde för våra medlemmar.

Hösten nalkas och med den kanske lite mindre tid utomhus. Föreningsaktiviteten brukar blomma upp just under denna tid då blommorna utomhus istället vissnar bort. När ni träffas, passa då på och diskutera allt som ni tycker vi bör förändra inom FRO. Skriv ner era förslag och sänd in dem till kansliet som en motion till kommande riksstämman. De senaste riksstämmorna har det varit tunt med motioner. Inom FRO brukar det alltid finnas tankar, åsikter och kreativa idéer på vad som kan förbättras. Utnyttja möjlighet till påverka och förändra! Jag har följt sommarens kurser via digitala artiklar. De rapporter som nått mig visar på fortsatt positiv feedback från kursdeltagare. Vi har återigen levererat bra utbildning! Smolket i bägaren är att vi haft för lite nyrekryterade FRO:are som elever. Elever som är rekryterade till våra uppdrag. Detta gör att vår uppfyllnadsgrad under hösten och kommande år inte får den uppgång som vi önskar. Vi måste fortsättningsvis jobba betydligt bättre med rekryteringen till våra uppdrag. Kanske elever till kurs kan vara en ny parameter för hur stödmedel till förbund fördelas?

Riksstämman beslutade 2012 att höja medvetenheten i värdegrundsfrågor. Vi ska på ett naturligt sätt få med dessa frågor i all vår verksamhet. Vi har därför medlemmar som under hösten genomgår kurs hos Försvarets Personaltjänstförbundet. Responsen har varit låg men vi tror vi når målet till maj 2012. Nya möjligheter hoppas vi kunna erbjuda efter nyår.

En fundering vi i verkställande utskottet har haft är vad som hänt i våra förbund efter ordförandekonferensen i år? Idéer diskuterades och verktyg delades ut. Får vi nytta av alla de pengar vi lägger på denna typ av konferens eller kan de användas till andra aktiviteter? Vi kommer titta på detta under hösten, samtidigt som vi jobbar med budget 2014.

På senaste centralstyrelsemötet jobbade vi med riksstämmobeslutet som säger att vi ska stärka vårt varumärke och skapa ett mervärde för våra medlemmar. Vi har bland annat definierat olika målgrupper och påbörjat arbetet med hur vi ska lösa uppgiften. Medlemmar, nya och befintliga, samt uppdragsgivare är vi ganska duktiga på att kommunicera med. Men det ska förbättras och mervärde skapas. Där vi har störst förbättringspotential är målgruppen politiker och lobbyister. Viktiga målgrupper för vår existens! Vi måste bli bättre på att stå upp för frivilligheten och våra uppdrag. När exempelvis politiker får utrymme i olika medier bör vi svara dem. När säg du en insändare om frivilligheten i din lokala tidning sist? Vi måste påtala och förklara att vi är en pusselbit i Försvarsmaktens viktiga rekryteringsarbete. Den som inte syns och hörs finns inte sägs det.

Georg Guldstrand
Centralstyrelsens ordförande

På HF13-konferens

Text & bild: Jan Gyllenhammar

Några dagar var tredje år sedan 1986 har FRO:aren Carl-Henric Walde sett till att detta arrangemang gått av stapeln. Denna gång var den 10:e i ordningen och man kan förstå att detta har varit värdefullt för de inbjudna att träffas på detta sätt. Företag och militära myndigheter dessutom alla talare bidrog till att denna tillställning blev så bra och är en framgångsmix för HF13. Denna gången stod ÅF technology bakom som sponsor och värd.

Vad avhandlades då? Vad är det senaste inom forskning och utveckling rörandes HF?

Kenneth Becker från Rhode & Schwartz med en R&S DDF007

Svaret på detta är lite slarvigt uttryckt bredbandsHF. Att försöka pressa in mer bitar i signalen som går ut och på detta sätt överföra mer information på kort tid är ett av svaren. Vad som sedan kan påverka detta på olika sätt fick deltagarna en genomgång av. Flera försök att med olika modeller påvisa eller bevisa förevisades genom en mängd powerpointpresentationer som låg på en hög

akademisk nivå. Även störningar på HF banden som är ett problem både på civila och militära frekvenser lyftes upp i sammanhanget. Fler reagerar på att det finns så mycket som slipper igenom regelverken.

Passade på fråga några från FRA vilken som var den bästa SDR mottagaren. Svaret var inte helt givet från början men efter ett tag så nämndes ”att man har testat allt” Även FOI och andra har en stor erfarenhet som undertecknad inte kommer i närheten av därför var ett hett stalltips från coachen intressant. Flera av talarna hade använt Persus SDR mottagare i sina mätningar.

Persus SDR mottagare

På tal om störningar

Sabine Alexandersson från Kockum berättade med systematisk beslutsamhet hur man jagar störningar på en ubåt. Hon kommer att gå långt och kommer att bidra till att signaturen som en farkost har blir betydligt mindre, ja kanske till och med obefintlig. Utgångspunkten var att lägga ubåten på botten och stänga av allt elektriskt ombord. Sedan starta upp del för del för att hitta störkällorna. Skönt att man bor i ett hus och kan stänga ner huvudströmmen hemma och börja i den ändan angående sina egna störproblem.

Karl-Arne Markström belyste även problematiken med störningar på ett målande och konkretiserande sätt. Att man tar tag i saken tjänar vi alla på som sysslar med HF.

Talarlistan var lång och det blev intensivt att lyssna till allt på engelska, stundtals var den akademiska nivån på anföranden högre än vad man kunde ta in, men det gav mersmak. Att man kan ha en konferens bara på HF som innebär så mycket, hade jag svårt att tro. Men ett riktigt kompendium över allt som sades är ett bevis som jag tar med mig in i framtiden.

Jag hade möjlighet att visa upp FRO och en uppkopplad swale station i utställningslokalen. Det var lättare sagt än gjort. Störningsnivån var ett bekymmer där. Vad gör man då? Kenneth Becker från RHODE&SCHWARTZ jagade med sitt proffsinstrument också. Tillsammans konstaterade vi att störningsnivån var hög +60db på vissa frekvenser. Min soptunneantenn löste delvis problematiken. I framtiden ska denna lokal inte användas för HF.

För min egen del tackar jag Carl-Henric Walde, ÅF och FRO som gav mig möjligheten att få vara med.

FRO:arna Carl-Henric Walde och Linus Olsson med intresse för HF

FRO Stockholm på Vattenfall World Triathlon

Text & bild: Jan Lennström

Vattenfall World Triathlon Stockholm är en tävling där världens bästa atleter tävlar mot varandra. De olika grenar som ingår är löpning, cykling och simning. Denna gång var de tävlande från hela Sverige - och världen. Tävlingen var landets största triathlontävling. De tävlande rörde sig i centrala Stockholm - simning vid Stadshuset, cykling runt Riddarfjärden och löpning i Gamla Stan. Målgången var nedanför slottet. Triathlon är en stor sport i Sverige med mer än 100 klubbar. Sträckor man avverkade var simning 1,5km, cykling 40 km och löpning 10 km. ITU World Triathlon Series 2013 startade i Auckland, med final i London 11-15 september. I och med att stockholmstävlingen var en deltävling i världsmästerskapet var en hel del internationella funktionärer med. Det handlade här om personal som skulle garantera att de olika deltävlingarna i medverkande länderna skall vara så likvärdiga som möjligt.

De tävlande rörde sig i centrala Stockholm - simning vid Stadshuset, cykling runt Riddarfjärden och löpning i Gamla Stan. Målgången var nedanför slottet.

Vårt största arrangemang

FRO Stockholms insatser dessa dagar var högtalare och radiosamband – en komplex insats som var vårt hittills största arrangemang. Högtalarna var sju aktiva högtalare i huvudsak vid start och mål för simningen samt vid växlingsområdena. På radiosidan hade vi sju repeaterkanaler och knappt 100-talet handstationer. Planeringen av ljud och radio startade ett halvår i förväg med mer och mer detaljerade planer ju närmare själva tävlingen som vi kom. Så långt var allt väl, men önskemålen om extra repeaterkanaler och fler

Sussie, en av våra FRO funktionärer

Ordonnans med FRO radio

handstationer kom. Som tur var kunde vi klara det – till och med samma dag! De olika radionäten betjänade sjukvård, domare, banpersonal, ledning och liknande. Dessutom hade FRO:arna ett eget radionät. Vi provade också för första gången under ett sambandsuppdrag samband med en SMS-grupp, ett system då man genom att sända ett SMS når en hel grupp mottagare. Systemet var snabbt och enkelt och gav en möjlighet att nå våra nyckelpersoner snabbt.

Stor utmaning

Att arbeta med så många olika typer av funktionärer med så olika chefer och viljor var en utmaning, särskilt då vi så långt som möjligt ville vara alla till lags och det var inte bara en gång som önskemålen gick åt olika håll, men alla var till slut nöjda med vårt stöd. Men med alla olika bakgrunder kom radiotrafiken att kanske lätt avvika från vår standard för civil signalering.

Vår arbetstid kom att vara 7-23 varje dag för en del av oss, så vi var ganska trötta på söndagskvällen.

rakom.se

Radiokommunikation i Borås

Tvinnargatan 25 | info@rakom.se | Tfn: 033-72322 10
507 30 Brämhult | www.rakom.se | Fax: 033-13 88 71

Rakom erbjuder följande produkter:

- Komradio, handapparater och mobilstationer
- Antenner och koaxkabel
- Kontakter och adapttrar
- Strömförsörjning och laddare
- Peltor hörselkåpor
- Kantronic packetmodem
- Uthyrning av komradio (FRO 50 %)

För tekniska data se rakom.se

FRO medlemmar har 20 % rabatt på priserna på hemsidan (12 % för Peltor & ICOM)

Prisvärd komradio

Puxing UV-973

Dubbla band VHF & UHF
5 W, 128 kanaler
Dubbla mottagare
X-bandsrepeater
Scrambler
FRO Pris: 1 436 kr
2 st 1 292 kr/st
5 st 1 181 kr/st
10 st 1 101 kr/st

Stålmaster

9 m, 12 m, 15 m
Stagad eller fristående med stativ
FRO Pris: Stagad 9 m, 1 685 kr
Stativ 9 m, 3 690 kr

Master

Den här mast kan resas av en person

Sommar i Höllviken

Solen står högt på himlen. Termometern visar över 30 grader. Det är alltså riktigt varmt och helt vindstilla. Men det hindrar inte Molos-grupperna från att arbeta med att förbereda för kommunen med att sätta upp antenner. De ska användas när man övar samband tillsammans med övriga kursdeltagare i Trelleborg. Det är dags för årets FRO kurser på Falsterbo Kursgård i Höllviken.

Text: Daisy Balkin Rung

Bild: Kent Ahlqvist & Henrik Snygg

FROnytt får en pratstund med Hans Stenberg och Jan Connert som båda är sambandsledare inom Molos.

- Vi har varit ute och satt upp antenner så att kommunen kan flytta in och upprätta ledningsplatser. När vi reser antenner så är det otroligt viktigt att vi spärrar av ordentligt runt omkring. Allt för att säkerheten ska vara på topp. Det får inte hända någonting. Det är också därför vi har hjälm och varselklädsel på oss, säger Hans Stenberg.

Med sig i Höllviken har de Toyota Landcruiser och bandvagnar. De ägs av Svenska Kraftnät men sköts helt av Molos.

- FRO har ett avtal med Svenska Kraftnät. De tillhandahåller bilar och bandvagnar men vi i Molos använder dem. Vi har fyra bilar stationerade i Åsbro, Karlskrona, Trollhättan och Sundvall. Bandvagnarna finns i Boden, Stockholm, Borlänge och Boxholm, säger Jan Connert.

Just den här dagen har övningen besök av riksdagsledamoten Anders Hansson, som sitter i försvarsutskottet och på sitt bord bland annat har frågor rörande MSB och frivilligorganisationerna.

- Jag är genuint intresserad av dessa frågor och vet vikten av FRO:s arbete. Att få möjligheten att följa er övning ger mig ännu mer insikt och kunskap, säger Anders Hansson när vi är och kollar NSE-övningen.

Vi åker till Trelleborg och Staffanstorp där kommunerna installerat sig. Från det att man fick information om scenariot klockan 0700 tills det att sambandet är i full gång har det gått cirka tre timmar.

Under utvärderingen framgår också att det mesta fungerat enligt regelboken, men som alltid finns det en del saker som brister en aning. Bland annat i prattekniken.

- Det är något vi måste lägga ner tid på att lösa, säger övningsledaren Tomas Svensson.

Nya sambandssystem

Tidigare i juli har en kurs i Ra 180 pågått en vecka. Kursen ger en näst intill fullständig kunskap om systemet 180. Årets kurs avslutas med en radiorekognosering istället för annan form av slutövning. Radioreken skall ge en fingervisning om vilka räckvidder som man har att förvänta sig. I utbildningen ingår kunskap

Erik Pålsson på Grundkurs Ungdom

om Ra 180, Dart 380, PC-Dart, signalskydd samt antenner till systemet. Eleverna kommer från FRO och hemvärnsförband över hela landet och får under kursen utbildning i att konfigurera både Dart 380 och PC-Dart.

Blivande signalister

När FROnytt är på besök på Falsterbo Kursgård är kursen för blivande signalister inne på sitt slutskede. Efter att under några år ha signalerat på engelska har nu Försvarsmakten gått tillbaka till signalering enligt svensk modell vilket med framgång har tillämpats på kursen. Eleverna har dessutom fått utbildning i att hantera radioapparater, exempelvis Ra 145 och Ra 180. Ska man sända och ta emot över längre avstånd används högantenn vilket de också fått kunskap om.

Olof Zimmerman, en av eleverna berättar under en rast hur glatt överraskad han är av login, maten och sist men inte minst utbildningen.

- För mig som varit borta från denna typ av verksamhet i över 30 år är det verkligen ett bra sätt att komma in i "gemenskapen". Jag har en bakgrund som fänrik i flottan. Men sedan kom så mycket annat emellan. Förra året gick jag en grundkurs i hemvärnet. Efter det ville jag självklart fortsätta och anmälde mig till denna kurs, säger Olof Zimmerman.

Han har en placering som signalist i Södertörns hemvärnsområde och ser fram emot att göra nytta.

- Det har stundtals varit lite trögt för mig, men vi varvar praktik med teori och det hjälper verkligen. Och är mycket nyttigt, säger Olof Zimmerman.

På samma kurs går Sofia Lindblom, som berättar varför hon valde att gå kursen.

- Jag tyckte det var tråkigt att alltid vara hemma när min man, som är plutonchef i hemvärnet, var ute på övningar och aktiviteter. Så han föreslog att jag själv skulle gå med i hemvärnet. I mars i år gick jag GU-F:en (grundläggande utbildning för frivilligpersonal red:s anm). Det var jättetrevligt och intressant, utmanande och intensivt. Och jag fick blodad tand och ville fortsätta.

Bild högst upp: Skol- och kurschefen för Grundkurs Ungdom Fredrik Fänqvist. Bild i mitten: Riksdagsledarmot Anders Hansson framför en av Molos bandvagnar. Bild längst ner: mobil Rakelterminal

Som nybörjare inom detta var jag lite nervös innan kursen. Men det har gått så bra, lärt mig massor, kommit in i gruppen, haft jättekul.

Elieonore Gradh en av eleverna på Grundkurs Ungdom

Hon berättar vidare att förväntningarna därför varit rätt höga. Och inte har hon blivit ett dugg besviken.

- Tvärtom. Det har varit otroligt bra från första dagen. Förutom att jag lär mig enormt mycket och utvecklas som människa så har vi också väldigt trevligt tillsammans, vilket är jätteviktigt.

Sofia har med hela sin familj under kursen. Fem barn och man. Vilket enligt henne gjort det lättare att gå på kurs i två veckor.

- Det är fantastiskt att denna möjlighet finns. Det är kul att alla är med. Visserligen är det lite svårt att få den där lilla stunden för sig själv på kvällen, men det uppvägs av att ha dem nära mig. Och här i Höllviken med omnejd finns många bra aktiviteter för barn.

Strax före middagen träffar vi Robin Földvary som även han går grundkursen för signalister. Vi sätter oss i skuggan och Robin undrar lite försynt om han kan ta av sig mössan.

- Dessa veckor har varit intensiva och det går ibland runt i huvudet på mig av all information. Men samtidigt så roliga att man bara vill fortsätta, säger Robin. Instruktörerna är hjälpsamma och bra stöd för mig och har hela tiden sett till att vi ska lära men också trivas.

Robin har varit hemvärnsungdom mellan 2009-2012, gjorde sedan GU-F:en i Karlskrona.

- Jag har bestämt mig, jag vill fortsätta inom det militära, säger Robin och sätter på sig mössan och skyndar till middagen.

Samtidigt pågår Grundkurs Ungdom med 12 ungdomar. Skolchefen och tillika kurschefen Fredrik Färnqvist berättar stolt om de härliga ungdomarna han mött.

- De kommer hit, känner ingen och står inför några tuffa dagar. Då är det häftigt när man märker att på ett magiskt sätt så blir eleverna kompisar. De lever så tätt inpå varandra alla dygnets timmar.

Att Höllviken är en bra plattform första gången man går kurs betyder också en hel del i utbildningen och i mötet med FRO och det militära.

- Eleverna växer som individer denna vecka, både socialt och kompetensmässigt, säger Fredrik Färnqvist.

Två av eleverna nickar instämmande när jag berättar vad kurschefen sagt.

- Jo det stämmer precis. Vi blev en homogen grupp bara efter en dag. Jag har haft jättetrevligt samtidigt som jag lärt mig enormt mycket, säger Erik Pålsson.

- Håller med Erik i allt han säger. Som nybörjare inom detta var jag lite nervös innan kursen. Men det har gått så bra, lärt mig massor, kommit in i gruppen, haft jättekul. Jag vill gärna komma tillbaka och lära mig mer, säger Elieonore Gradh.

Kurserna i Höllviken är snart över för denna sommar. Först väntar avslutningsmiddagar för eleverna och instruktörerna. En välförtjänt kväll med god mat och trevlig samvaro.

Kurschefens egna ord:

14 dagar som bara försvann.

Det låter förmodligen som en klyscha men när man har det bra så går tiden oerhört fort. Alla vi som var på Falsterbo kursgård i Höllviken under några fina sommarveckor skriver säkert under på det. Inte för inte att någon elev i utvärderingen ville utöka kursen ytterligare en vecka. Utmärkt utbildning, superb mat och ett helt fantastiskt sommarväder, kan det bli bättre?

Grundkursen i signalering för signalister i hemvärnet samlade 14 ambitiösa och kunskapsstörstande elever. Eftersom vi numera inte har någon allmän värnplikt söker sig också många yngre till hemvärnet. Detta innebär i sin tur att åldersomfånget blir rätt stort på våra grundkurser. Det är dock endast av godo och är säkert en av parametrarna till det mycket förnämliga utbildningsresultatet. Eleverna trivdes tillsammans och det blev en härlig stämning på kursen.

Utöver att få lära sig hantera ett flertal sambandsutrustningar genomfördes också många radio- trafikövningar i flerstationsnät.

Det nya för i år avseende signalering är att hemvärnet nu återgår till svensk signalering igen. Detta innebar inga svårigheter för våra duktiga elever. Passet i repetersignalering renderade till slut många polletter att falla ner, inte enkelt alls men mycket effektivt att använda vid svåra trafikförhållanden.

Trådtjänsten som omfattade allt från hantering av telefonapparat m/37 till betjäning av växel 24DL samt linjebyggnad i olika miljöer blev succéartad. Förvisso stundtals riktigt tuffa förhållande med tanke på värmen men eleverna kämpade på storstilat och löste uppgifterna på bästa sätt. Samtliga godkända elever har nu klart efterfrågade kunskaper när de kommer ut till sina respektive förband, väl förberedda för kommande utmaningar.

Lennart Back

*Bild högst upp: Olof Zimmerman elev på Grundkurs Signalist
Bild i mitten: Sofia Lindblom och Robin Földvary övar tillsammans
Bild längst ner: Sofia Lindblom, blivande signalist*

Den första ungdomskursen ”Internationellt samband”

Text & bild: Totte Fleischer

I somras var det premiär för den nya ungdomskursen ”Internationellt Samband”. Den två veckor långa kursen började i Enköping och avslutades på Fårö, Gotland. De första två dagarna på kursen var mycket händelserika. Det började med grundläggande saker såsom hur klädsele skulle bäras och hur det skulle se ut på logementet. Mycket nytt för vissa, och bra repetition för andra.

Efter de grundläggande dagarna kom kursen igång med information. =m hur utlandsmissioner går till, om scenariot som vi skulle få uppleva på Gotland och så var det information om de radioapparater som vi skulle använda under kursen. Senare fick vi en rundtur på stabsplatsen, ett pass antennteorin samt att vi testade några radioapparater.

Efter hand så började arbetet med att riva stabsplatsen och packa all materiel som vi skulle ha med oss till Gotland. Efter att stolar, bord, kaffekokare, skrivmateriel och annan stabsutrustning tömts ur tältet kunde vi successivt påbörja rivningen av tälten. Ju längre vi kom i rivningen, desto mer imponerade blev vi av tältets oerhört smarta konstruktion. Mot dagens slut hade vi fått ner tälten och även fått ihop sängar till alla. Några sängar var hela från början medan resten behövdes lagas litegrann, ingenting som vi inte klarade av!

Under tiden som vi höll på att riva tälten fick vi militärt besök från Schweiz. Anledningen till besöket var att den schweiziska militären var intresserad över att starta upp ungdomsverksamhet och var nyfikna på hur vi genomförde vår ungdomsverksamhet. Efter ett par intressanta samtal var alla nöjda.

Sjätte kursdagen var det dags för den stora omgrupperingen. Med en tidig uppstigning, 02.20 gjorde vi oss klara för avfärd mot Nynäshamn för att ta färjan över till Gotland. Under resans gång höll vi kontakt över radio för att kontrollera så att alla var med och att det inte fanns några problem under resan. Efter ungefär elva timmars transport var vi framme på Fårö och kunde påbörja arbetet med att bygga upp vår stabsplats. Tält 10 restes först då de hade högst prioritet för det var där som vi skulle sova framåt kvällen.

De närmsta dagarna efter att vi ankommit till Fårö ägnade vi åt att få ordning på campen. Med högantenn 2K och Kortvåg 90 upprättade vi vi steget närmre till att ha en fungerande camp. Senare kunde vi även få upp BGAN och övrig radioutrustning så vi var redo för de kommande dygnsövningarna.

Under dygnsövningarna var vi uppdelade i tre grupper. Första gruppen satt i ledningscontainern, som basstation och fick öva på signalering, karttjänst och ordergivning. De andra två grup-

perna åkte runt i bilar. Förutom att signalera fick även de i bilarna öva på att omgruppera och rapportera in om det gick att gruppera till de olika platserna. Radioutrustningen som vi använde var Ra180, Pc-Dart, satellittelefoner samt mejl över satelliter.

Vi som gick kursen tyckte att den var jätteintressant och rolig att gå. Det var en utmaning jämfört med andra kurser, som några av oss tidigare gått, vilket var roligt! Får du chansen att gå kursen så gör det, du kommer inte ångra dig!

Bild till vänster: Tidig avfärd från Enköping klockan 02:20

Bild till höger: Övning i stridshinder

Bild nedan: Resning av tält

Wheels & Wings

Text och bild: Lennart Benson

Klassikern Wheels & Wings i helt ny tappning. Ett arrangemang som varit Varberg trogen sedan 1970-talet, men nu hamnat i Falkenberg. FRO fick fortsatt förtroende att lösa säkerhetssambandet och dessutom i betydligt större omfattning än tidigare år. En utmaning som heter duga, och det krävdes medlemmar från samtliga avdelningar i förbundet för att det skulle klaras av.

Den som tror att topografin i Falkenbergs kommun är lika flack som stranden på Skrea misstar sig å det grövsta. Ett stort antal hinder i form av olika berg eller "bjär" som det ofta benämns på halländska gjorde radiorekognoseringen komplicerad. Förutsättningen från arrangören var

att kunna ha ett säkert samband med redundans till FMCK:s ordonnanser både i området mellan motorvägen och motorbanan i Ljungby, som tjänade som utställningsplats, och utmed hela cruisingvarvet i centralorten. Sedan tidigare fanns det ett egenutvecklat koncept att ta till, där Ra 135 monteras på motorcykel med fast antenn och interface till headset i hjälmen. En lösning som visat sig vara mycket lyckad och där räckvidd och trafiksäkerhet vida överträffar den ordinarie lösningen enligt reglementet.

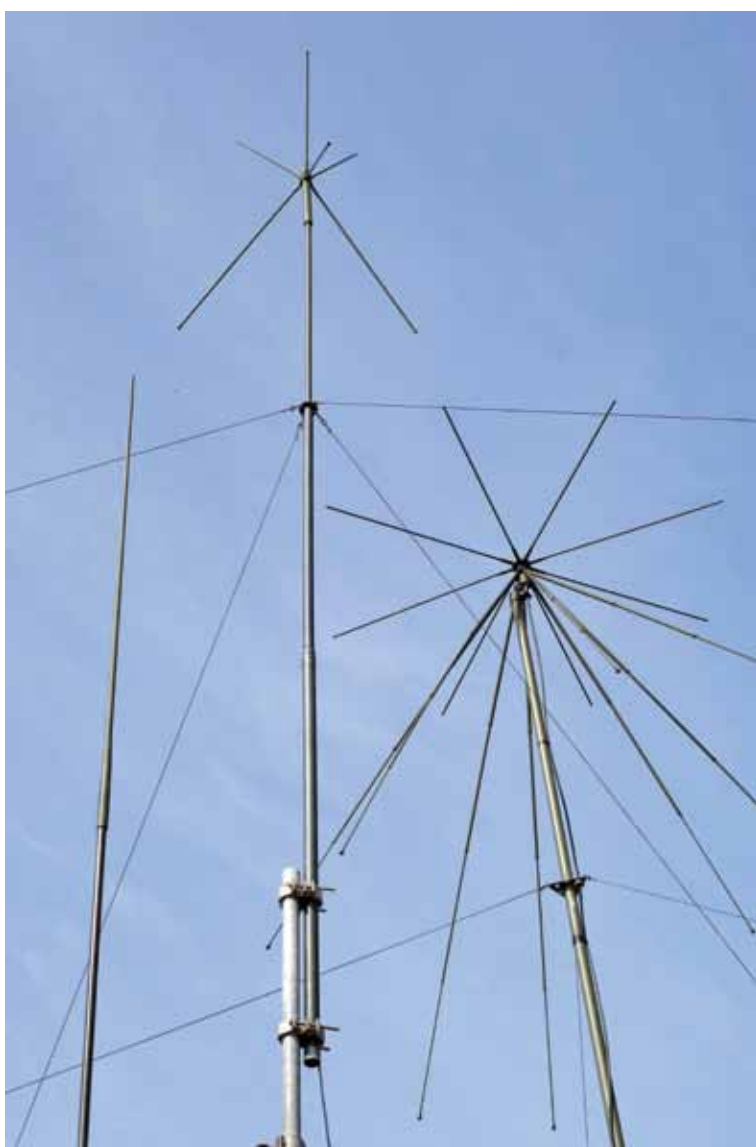
Stabsplatsen var brottarlokalen i anslutning till Falkenbergs Idrottsplats, en tämligen väl vald plats för sambandet utmed cruisingvarvet, men betydligt svårare att nå resten av arrangemanget från. Här tog vi med

FRO fick fortsatt förtroende att lösa säkerhetssambandet och dessutom i betydligt större omfattning än tidigare år.

oss erfarenheterna från sommarens regionala sambandsövning, och lösningen blev att av fick låna Berit Olssons garageuppfart. För Berit har nämligen sin villa längst upp på Tröingeberg ovanför tågtunneln för Väst kustbanan, en mycket lämplig plats för en skylift med relästation. Med beaktande av årstid och väderleksprognos blev det för oss en vidareutveckling av UK-relä, den här gången monterade vi både antenner, radiostationer och kraftförsörjning i korgen till skyliften. Enkelt, bekvämt och korta koaxar är självklart alltid ett plus för goda förbindelser. Som vanligt basade Bosse Gustavsson i staben, det här året i en tämligen het stabsvagn, han är en ovärderlig resurs med lång erfarenhet av samband. Bosse kunde då antingen använda sig av förbindelsen via UK-reläet med en Ra 146 och kraftaggregat i fåstram eller försöka få dirketförbindelse med högantenn och Ra 422.

Redundans

Ute på de olika kontrollplatserna användes antenner och utrusning som även där möjliggjorde alternativa signalvägar. Dels för trafiken med ordonnanserna men också för direktförbindelser mellan kontrollplatserna. Högantenn 1, normalantenn och monopolantenn var det som stod till buds vid det här tillfället. Vi provade bland annat Monopolantenn och Ra 135, det blev en väldigt lätt och smidig lösning men med mycket god räckvidd. Förutom betydande batterikapacitet fanns även reservkraftverk tillgängliga, men de behövde aldrig startas och tekniken var i stort med oss under hela två-dagars arrangemanget. Som sedan bjuder brukar det mest handla om att ge starthjälp till cruisingfordon med allt för klen elsystem, ett bistånd som uppskattas mycket av bilägarna. Vi kan i efterhand summera hela vårt arbete med en jätte – ”smajli” från arrangörer, publik och polisen för vår insats.

*Bild på föregående sida: Torbjörn rattar skyliften. Bild högst upp: Leif och Britt vid motorvägen
Bild längst ner: Antenner vid stabplatsen*

Utbildningar på Fårö

Text: Martin Pettersson
& Sara Högström
Bild: Martin Pettersson

På Fårö Kursgård har chefer och befäl på olika nivåer inom hemvärnet utbildats och övat i sambandstjänst under sommarens kurser. Uppslutning till de fem kurserna har varit god. Elever från hela landet, i olika åldrar, män som kvinnor har bjudits på ett strålende soligt väder.

Många kursdeltagare har sina anhöriga med till kursgården. För dem ordnas aktiviteter av olika slag under kurstiden. Morgongympan är alltid populär liksom bussturerna till Fårös många vackra badstränder.

Eleverna på kursen för sambandsgruppchefer hade det svettigt, inte av strålende sol utan av flitigt arbete. Egna utbildningar (för varandra) på hur olika sambandsmedel fungerar, avlöstes av lägesangivning UTM och karttjänst av olika slag. Nyttiga kunskaper för blivande sambandsgruppchefer i hemvärnet. Kursen fick även en lektion om hur radiorek och terrängorientering

ska göras. Efter detta teoripass var det dags att tillämpa de nyvunna kunskaperna, vilket var en nyttig övning.

Efter några dagars utbildning var det dags för kursen för sambandsgruppchefer att pröva de nya kunskaperna. Radiorekognosering genomfördes under en heldag, det var i och ur bilarna på många platser, upprätta Ra 180 och ibland även högantenn, kolla om det finns ATN anslutningar i området som kan användas. Dagen efter skulle vi åter runt på alla platserna för att redovisa för ledningssystembefäl och bataljonschefer. Förslag till placering av staber och antenner diskuterades samt var ATN fanns och hur mycket DL 1000 som behövdes.

En bataljonsstab som kursen "Ledningsplats hemvärn" hade byggt upp i den för dagen jobbiga värmen förevisades. Under dagen hann kurserna även med lite kulturinslag i form av besök vid Hångers Källa och vid Sangelstainen.

Efter en dag med många stopp och redovisningar blev det Gutiska lekar på kvällen, bland annat stångstörtning. På den avslutande uttryckningsmiddagen fick kommandanten Ahle Lind FRO:s förtjänstmedalj i silver för sina insatser under många år av kurser på Fårö.

Övning i sambandstjänst

Kursen Stabs- och sambandstjänst för bataljonsledningar och kompanichefer gick också på Fårö. Eleverna har inledningsvis, tillsammans med kursen för ledningssystembefäl, bedömt och planerat uppgiften att överta en annan hemvärnsbataljons uppgifter. Planeringen sker enligt beslutsmodellen Planering Under Tidspress (PUT). Modellen är indelad i tre steg och ska ge svar på VAD som måste uppnås för att lösa uppdraget, Hur det KAN lösas och slutligen hur det SKA lösas. Resultatet är en målbild, vilken är central för lösandet av hela uppdraget samt en genomförandeidé.

Uppgiften kräver att en ledningsrekognosering genomförs och detta genomförs av eleverna vid sambandsgruppchefskursen. Resultatet ligger till grund för bataljonchefens beslut vilket resulterar i orderarbete och orderskrivning för eleverna.

Genom samarbete mellan de parallella kurserna för olika befattningar kan hela ledningskedjan övas samtidigt. Eleverna får en stor förståelse för vad olika befattningar har för uppgifter och blir mer effektiva i sina roller i hemvärnet – de nationella skyddsstyrkorna.

På dagordningen står även fysiska aktiviteter. BRAK genomförs varje morgonuppställning och under veckan har fystest i form av två km löpning genomförts.

Terrängorientering

Vi tuggar sönder dina problem

Har ditt företag problem med hanteringen av gamla hårddiskar eller USB-minnen? Ligger DVD-skivor med viktig information och skräpar på fel ställe? Eller har ni kanske ingen strategi för hur ni ska hantera gamla mobiltelefoner? Insego kan erbjuda en lösning som bokstavligt tuggar sönder dina problem.

Hör av dig till oss och boka ett studiebesök eller ett möte så berättar vi mer om våra tjänster! Ring 010-207 00 55

INSEGO AB
INSEGO AB

Insego är ett litet konsultföretag som är specialiserat på säkerhet. Våra kunder finns bland myndigheter, kommuner och landsting. Vi har mer än 20 års erfarenhet av att arbeta med säkerhetsrutiner. Hos oss är du i säkra händer!

INSEGO AB / Box 41, 745 21 Enköping / Besök: Vagnsgatan 1, Enköping / Tel: 010-207 00 55

www.insego.se

En efterlängtnad kurs

Sommaren 2013 utbildades de första signalskyddslärarna för hemvärnet av TSS (Totalförsvarets Signalskyddsskola) i samarbete med FRO och med Annika Brolin på TSS som kurschef. Det var en efterlängtnad kurs.

TSS, i samarbete med FRO, har sedan ett par år utbildat signalskyddschefer för hemvärnet. Dessa signalskyddschefer ska i sin befattning på bataljonstaben tolka signalskyddsreglementet så att det passar den egna verksamheten – det görs i en signalskyddsinstruktion. De får även examinera i systemoperatörsteori, SysopT. Den teorin är i sin tur grundkravet för att överhuvudtaget få hantera eller ens vara nära en kryptoapparat med inmatade nycklar.

Signalskyddsläroarutbildningen är alltså en mycket bra utbildning, men det har visat sig att det ändå inte räcker för hemvärnets behov. Det finns även brist på personer som har rätt att utbilda i såväl signalskyddsreglementet som i de signalskyddssystem hemvärnet använder.

För att få utbilda i ett signalskyddssystem, som till exempel radio 180 i skyddat läge och MGKI, krävs minst två saker. Först och främst ska man givetvis själv vara utbildad i just det systemet, men det krävs också att man är signalskyddslärare. För närvarande är det ont om dessa lärare, så där blir det lätt en flaskhals för breddutbildning i förbanden. Behovet av fler signalskyddslärare i hemvärnet är alltså stort och äntligen startade även den utbildningen.

Att utbilda i signalskyddssystem och i SysopT är bara en del av signalskyddsläroarens uppgifter. Signalskyddsläroaren är den som ska undervisa i det gällande signalskyddsreglementet och göra det begripligt. För den senare uppgiften, använder signalskyddsläroaren en mängd hjälpmedel och verktyg.

Det är författningssamlingarna, både svensk och försvarets egen som styr signalskyddet. Där står bland annat att varje myndighet – och alltså även hemvärnet – är skyldig att se till att den egna personalen har tillräcklig kunskap om de telekommunikations- och IT-system man hanterar och hur man skyddar dem mot obehörig insyn och påverkan. Sedan finns också interna bestämmelser i försvarsmakten och instruktioner för hantering av kryptonycklar att hålla reda på. Även de senare styr vad som gäller. En "bibel" för hjälp med tolkning av allt detta har signalskyddsläroaren i den grundläggande handboken för totalförsvarets signalskyddstjänst, HTST Grunder.

Sist men inte minst, behöver alla i bataljonen åtminstone i stora drag känna till vad som står i den egna signalskyddsinstruktionen. Det är mycket för en signalskyddslärare att hålla reda på och dessutom förmedla så att eleverna verkligen förstår varför alla dessa regler och bestämmelser behövs. Det ska bli spännande att framöver följa de nya signalskyddsläroarna i deras arbete!

Milan Jonsson från TSS visar ett av sina signalskyddssystem. Från vänster Hans Esbjörnsson, Malin Domeij och Erik Eriksson-Tunell

O-Ringen tar hjälp av FRO

Under hösten 2012 fick FRO uppgiften att tillsammans med Norrbottens Regemente I 19 säkerställa radiokommunikationen vid O-Ringen 2013 i Boden. Erfarenheter från tidigare O-Ringen är att under tävlingsdagarna är inte mobiltelefonitjänsterna så tillgängliga, att arrangörerna kan lita på att det fungerar när samband behövs.

Radioutrustning lånas både från I 19, ICOM stationer och från FRO Falun i form av 60 stationer av typen Motorola MT1000 och P200. All frekvensplanering och koordinering har gjorts i samarbete mellan Försvarsmakten och FRO. Det behövs många radiostationer under O-Ringen och vi har ungefär 175 stationer aktiverade för att säkerställa både funktionärernas och våra egna behov av radio. Antalet radionät som aktiverats är 10 och stationer som delats ut varierar från 35 stationer i det radionät som nyttjats vid campingen ner till tre stationer i PRE-O nätet.

FRO har alltså inte uppgiften att rapportera från terrängen eller inom arena. Vår uppgift är att säkerställa så att alla radionät fungerar tillfredsställande och att vi upprättar över tiden en sambandscentral vid O-Ringenstaden – ORS, placerad vid Boden Arena. Vi har även en sambandscentral vid respektive tävlingsarena. Båda dessa platser har i uppgift att övervaka radionät och bistå om det uppstår några problem med radiokommunikationen. I ett samarbete med Räddningstjänsten i Boden finns en 40 MHz radio fast monterad i deras radorum och

om någon större olycka inträffar under tävlingsdagarna kan de och vi direktkommunicera över alla aktuella platser.

För att säkerställa radioförbindelser över tävlingsterräng och ORS har vi nyttjat totalt åtta repeatar (relästationer) fördelat på fyra olika platser. Av dessa repeaterstationer har FRO tagit fram fem egna och för att allt skall fungera så flyttas FRO:s egna repeatar tre gånger. För att klara detta har vi i förväg satt upp antenner på respektive plats så att endast själva stationerna behöver flyttas.

Runt Boden finns höga berg och djupa dalar. Trots att någon plats kan ha haft problem med kommunikationen mot repeater så gäller den gamla sanningen att ”vid förbindelseproblem, flytta någon eller några meter, prova igen. Håll antennen högt, prata klart och tydligt, lyssna innan du sänder så att du inte stör annan trafik”.

Vid etapp 3 och 4 är avståndet mellan ORS och Storklinten cirka 30 km med flera berg som skymmer. Trots detta har vi tack vare våra repeatar full koll på all trafik som sker vid Storklinten både vid vår sambandscontainer i Boden och vid tävlingsarenan. Utan insatser från FRO:are med tidiga morgnar, långa dagar, tekniska insatser med att bygga repeaterstationer, sätta upp antenner med mera skulle inte radiokommunikationen vid O-Ringen 2013 fungerat så bra som den gör!

Vi kommer att sammanställa våra erfarenheter efter utvärdering och delge arrangörerna av årets O-Ringen och därmed kommer kommande arrangörer kunna ta del av hur vi upplevt arbetet med att säkerställa radiokommunikationerna.

Text & bild: Lennart Jansson

FRO funktionärer hjälper till vid O-ringen

Beställ materiel nu

Vårt materielförråd i Borås svämmar över och vi behöver få ut en del materiel. Förbunden har fått erbjudande och flera har beställt en del. För att få omsättning på materielen erbjuder vi nu enskilda medlemmar att få del av det vi har för mycket av. Utlämnad materiel är fortfarande FRO:s egendom och får inte säljas, men kan disponeras av medlemmen.

Följande materiel kan beställas:

Spade gräv av äldre modell, bågsåg, jägarkök, 40 linjers telefonväxel, reservdelssats för fordonsreparation,

Volvo, signalreservdelsslåda, för tfn, Ra 145 och Ra 422, telefax 420 MT, 1,5 kW elverk, telefonväxel 10 DL, skarvhylsor för 1000DL. Vi har cirka 330 000, men en särskild skarvtång behövs.

Sänd beställning via ditt förbund till materiel@fro.se

Sommarläger i Södermanland

Text & bild: Lars-Erik Hallinder

Under en helg i augusti arrangerade FRO Signalungdom i Södermanland ett sommarläger för ungdomar i länet. Helgen sammanträffade med HvSS ungdomstävling och fungerade därför som ett alternativ för de ungdomar från länet som inte tävlade.

Planeringen var att vandra fyra etapper på Sörmlandsleden, men på grund av vädrets tillstånd ändrades planerna, till närheten av Försvarsmaktens anläggning Fyrö. Där testade vi att bygga vindskydd, utbildning i terrängtjänst, åtgärder vid rast och vila samt förläggning med ensamma vargen. Under lördagen stridsleddes ungdomarna under en marsch som innehöll två stationer, en station för rast och vila med vindskydd samt matlagning och därefter en slutstation som innehöll ett överraskningsmoment.

Deltagarna var helt övertygade om att överraskningsmomentet innehöll någon form av teambuildning, vilket vi i och för sig ofta bedriver, men denna gång blev det något helt nytt. Eleverna fick ta på sig ögonbindlar innan de skulle göra gå in i minibussen, och fick lite förhandsdesinformation. Vi åkte runt i cirklar, backade vid en parkering, körde några extra korsningar, innan vi kom fram. Ungdomarna ombads att ta varandra i hand och följa ungdomsledaren för att påbörja momentet

teambuildning. De lät sig fortfarande luras även efter vi gett order om att lätta på ögonbindeln. Det tar nästan en minut innan de inser vad överraskningsmomentet egentligen var, och som bilden i reportaget avslöjar var det "gokart". Motorbanan ligger alldeles i närheten av den plats där vi vanligtvis bedriver ungdomsverksamhet.

Det gäller att ha en alternativ planering ifall vädret eller några andra omständigheter påverkar innehållet i kurserna. Risken för skador blir alldeles för stor när vädret påverkar underlaget vid vandring, och dessutom större risk att bli sjuk om det blir nederbörd. Utvärderingen från eleverna blev att kurserna verkligen har ökat i kvaliteten sedan besluten på ungdomsledarträffen i våras, samt att ungdomarna hade det riktigt kul under sommarlägret nu i augusti.

Vi testade under helgen även vårt nya sambandssystem som ungdomsledarna använder i anknytning till övningarna, vilket fungerade alldeles utmärkt inom rimligt avstånd kring våra anläggningar. Vi har under sommarens uppehåll varit och hämtat materiel till ungdomsverksamheten för att klara av de utbildningsbehov som finns, öka antalet elevplatser samt ge möjlighet till en bredare form av materielkännedom än tidigare.

Vi kör gokart

Information från centralstyrelsen

Ny kurs för instruktörer

Nästa sommar kommer vi att genomföra en tillämpningskurs för nya instruktörer. Efter kursen kan du vara instruktör på kurser för signalist i hemvärnet. Kursen kommer att gå parallellt med Grundkurs Signalist på Falsterbo kursgård. För att vara kvalificerad att delta i kursen bör du ha genomfört någon typ av grundutbildning till instruktör till exempel Instruktörskurs Grunder (IK G), som kommer att köras i mars. Att du är utbildad signalist är också en förutsättning.

SL-testen 9 november

SL-Testen är FRO:s egen radiotävling. Den är indelad i olika klasser för telegrafi och telefoni. Genom att vara med i testen med en SL-signal visar vi att FRO finns på amatörradiobanden. Nästa SL-test går lördagen den 9 november. Mer information och regler finns på fro.se/amatörradio.

Information på vår webbplats – fro.se

Allt mer information och funktioner för medlemmar och funktionärer kommer på vår webbplats – fro.se. Många förbund har nu egna webbplatser för att du ska kunna följa vad som händer i FRO. För att få tillgång till allt detta måste du logga in på webbplatsen. Om du saknar lösenord kan du enkelt beställa ett genom länken Nytt/glömt lösenord på första sidan, eller med ett mejl till postmaster.

Civila kortvågsfrekvenser

FRO fått en "remiss" på civila kortvågsfrekvenser för både telefoni och data. Dessa frekvenser ska nu provlyssnas för att senare kunna användas för våra träningsnät av olika slag. Vi hoppas att de nya frekvenserna ska leda till ökad aktivitet och övningstrafik.

Central IT-säkerhetsutbildning

Under vintern kommer en central IT-säkerhetsutbildning genomföras någonstans i Norrköping/Linköpingsområdet. Kursen är till för dig som har ett avtal med hemvärnet och ger kunskaper om vad man bör tänka på när man hanterar datorer och annan utrustning. Så snart datum för kursen är spikat kommer den att läggas upp i utbildningskatalogen där man även anmäler sig.

Sambandsspecialister till de nationella skyddsstyrkorna

Hemvärnets behov av specialister i sambandstjänst är stort. Nu satsar vi på att rekrytera signalister till insatskompanierna, som är stommen i de nationella skyddsstyrkorna. Efter utbildning placeras signalisten i ett kompani nära hemorten. Kompaniet övar åtta dygn om året, vanligen torsdag till söndag en gång på våren och en gång på hösten. Även den som inte har tidigare militär grundutbildning ("lumpen" eller GMU) kan vara med i ett insatskompani. Kontakta FRO för mer information!

Sambands och IT-konferens

Planering inför årets Sambands och IT-konferensen har börjat. Konferensen hålls på Hotell Stinsen i Hallsberg 23 -24 november. Det blir intressanta föredrag, leverantörsutställningar och mycket teknikdiskussioner. Ett hett ämne är IP-telefoni inom FRO, där man på flera håll kommit långt med tekniska försök. Håll utkik efter inbjudan.

Till dig som behöver bli bättre på området inom HF/KV

Här finns möjligheten att gå FRO kursen HF/Telefoni i Ånn vecka 347 (17/11 – 22/11). Detta är en kurs inom High Frequency (HF) eller på svenska kortvåg (KV) området. Under kursen använder vi bataljonens militära radioapparater så som till exempel Ra 763 och Ra 195. En viktig del i kursen är att ni får lära er antennernas funktion och användande för att fungera så BRA som möjligt. Kursen består av 30 % teori och 70 % praktik, mycket övande med prylarna. Man ska lära sig radiostationerna och antenner bäst genom att få en grunddel teori, sedan öva, öva och öva med prylarna. Vi som håller i kursen är kurschef Sten Söderberg samt tre duktiga instruktörer, Sven Arntzén, Torbjörn Toreson och Simon Söderberg. Tillsammans med er elever kommer vi att se till att det blir en bra kursvecka.

Inryckning i Ånn söndagen den 17/11-2013 klockan 10.00 på kursgården i Ånn. Utryckning fredagen den 22/11-2013 klockan 17.00.

Sök nu de få platserna som finns kvar till kursen via FRO Kansli.
Har ni frågor är ni välkomna att ringa eller maila: Sten Söderberg, FRO Östersund
Mobil 070-889 41 97, Mail sten.soderberg@fro.se

Vi for till Göteborg

Sista dagen i augusti tog FRO:are och radioamatörer från Kronoberg bussen till Radiomuseet i Göteborg. Det var den fjärde medlemsresan vi gjort tillsammans, ett trevligt sätt att knyta våra föreningar närmare varandra.

De tre timmarna på museet räckte bara för att få en snabb överblick av en samling som innehåller alla radiotyper (rundradio, marin, flyg, militär och givetvis amatörradio).

Vår guide, Lennart Nilsson, drog först allmän radiohistoria. Under rundvandringen fyllde han på med massor av detaljer. Han visade mottagare gjorda av idag helt okända radiotillverkare i Sverige. En komplett radioutrustning för ett större fartyg som aldrig tagits i bruk. Den hade fått sitt hem på museet direkt. Riktigt ovanliga apparater fanns också, byggda vid förra sekelskiftet. Oavsett vad man var intresserad av för variant av radio så fanns det något för alla att fördjupa sig i. Föremål som fortfarande är i fullt bruk låg i en monter som till exempel en sådan knappmobil som undertecknad använder! Så snabb är utvecklingen inom detta område.

Med en engagerad busschaufför så fungerade även transportdelen. Mat brukar aldrig vara problem för radiofolk, bussens 17 passagerare fick en god lunch och lika god kvällsmat. Deltagarna var nöjda och skissen för den femte gemensamma resan finns redan klar.

Text & bild: Anna Thilen,

Bild från Radiomuseet

Webbredaktörer på kurs

Nu har FRO:s nya webbplats varit i drift cirka ett år. Det är dags att uppgradera gamla redaktörer och utbilda nya. Detta gjordes under en helg i Hallsberg.

Under två intensiva dagar sitter 20 FRO:are och knappar på sina datorer, det är märks att det är kursdags. Lördagen inleddes med en gemensam information om hur hemsidan ser ut och fungerar, vilka regler och förordningar som styr vårt arbete med sidan. Vår webbplats är väldigt enhetlig, alla sidor ser likadana ut vad gäller grafik, stilar och färger. Då vet alla att det är en FRO: sida de är inne på. Efter lunch delades vi upp i grupper. De nya redaktörerna behöver ta till sig allt det grundläggande som vi andra fick förra året, medan vi som varit igång ett tag fick annat att arbeta med.

Vi fick några frågor att arbeta kring: Vad behöver webbplatsen innehålla mer? Kanske en sida med de vanligaste frågorna. Vad skulle en sådan länk innehålla, vilka är de vanligaste frågorna? Vi enades om att vi får många frågor om våra utbildningar och om medlemskapet. Men också om varför man behöver gå en viss utbildning för en viss befattning och i vilken ordning man går utbildningarna.

Det finns alltid små saker att lära sig även om man tycker sig kunna allt. Hur ändrar man ordningsföljden på artiklarna är en sådan sak. En kursdeltagare visste och förklarade för oss andra. En stor fråga rörde bilder. Alla har vi suttit hemma och försökt få in våra bilder på webben, de sitter på sidan men inte så som vi vill ha dem. Detta fick vi hjälp med och vips så sitter bilderna så som jag vill ha dem.

Det finns en kalender där man skriver in det som händer, detta kunde inte jag göra hemma och det var en av de saker jag beslutat mig för att ta reda på under helgen. Nu ligger alla våra aktiviteter i kalendern och kommer att göra så framöver.

Magnus Lydén, Tony Martinsson och Kent Ahlqvist funderar över webbplatsens förbättringar

De som inte hade någon hemsida innan kunde i lugn och ro fixa med detta och hade bra handledning på plats. Det är ett bra sätt att lära sig, att först få handledning och sedan sitta för sig själv och fundera. Flera av förbunden kommer att efter denna helg ha sina sidor online.

Finns ditt förbund där? Kolla och var sedan aktiv med att vara underrättad med vad som händer i FRO och ditt förbund. Det är inte bara vi webbredaktörer som bestämmer vad som finns med på sidan. Det är jätteviktigt att ni som medlemmar berättar vad ni vill ha med, vilka aktiviteter som ni tycker har värde att visas upp i marknadsföringssyfte. Vi vill ha nya medlemmar genom att ha en attraktiv webbplats, men även ge rätt information till alla våra redan befintliga medlemmar.

Vi fick under helgen även träffa FRO:s webbpolis. Han smyger omkring på webben och tycker till om allt vi skriver, hoppas man slipper få ett mejl från honom

Text & bild: Lillemor Bohlin